

Yerelden Küresele: Dijital Çağda Değişen Araştırmacı Gazetecilik

Ekşioğlu Sarılar, N. Beril,¹

¹ *İstanbul Aydın Üniversitesi (Türkiye)*

e-mail:nberilsarilar@aydin.edu.tr

ORCID ID: 0000-0001-6181-9093

Öz

Güç, statü ilişkilerini elinde tutanların/egemenlerin halktan sakladığı ancak kamuoyunun bilmesi gereken gerçekleri araştırmacı gazeteciler ortaya koymaktadır. Basının dördüncü güç olduğu paradigması; demokrasilerde halkın özgür olduğu ve kendilerini yönetecekleri seçme hakkı gereği, ekonomik ve siyasal güçlerin kamuoyundan gizleyerek bir menfaat çerçevesinde hareket ettiklerini ortaya koymak gerekliliğinden doğmaktadır. Toplumsal sorumluluk kuramı gereği; gerektiğinde ölüm, itibarsızlaştırma, işini kaybetme, hapis cezası gibi yaptırımlarla karşılaşan ancak kamuoyu menfaatine gerçeğin peşinde koşan skandal haberciliği de denilen bu habercilik türü; uzun soluklu, belgelere dayanan, kamuoyundan gizlenen ancak kamuoyu için önem teşkil eden haberlere ve daha çok “Neden” sorusuna odaklanır. Yeni teknolojilerin rolü özellikle araştırmacı gazetecilikte önem kazanmış; ilk kez Wikileaks, ardından Panama belgeleri ile farklı bir boyuta ulaşmıştır. Uluslararası gazetecilerden oluşan “Uluslararası Araştırmacı Gazeteciler Konsorsiyumu” ICIJ (International Consortium of Investigative Journalists) organizasyonu ile veri sızıntısı araştırılmış; iş adamlarının, liderlerin, bürokratların vergi kaçırma ve kara para aklama operasyonları; eş zamanlı, küresel ölçekte kamuoyuyla paylaşılmıştır. Bu minvalde gazeteciliğin en prestijli ödülleri Pulitzer 2017 yılında bu gazetecilere verilmiştir. 80’den fazla ülkede 100 medya organizasyonu ve 400 gazeteciden oluşan bu konsorsiyum gazetecilik faaliyetinin yerelden küresele bir forma büründüğünün önemli bir kanıtını oluşturmaktadır. Bu çalışmada dijital çağda araştırmacı gazeteciliğin değişen yüzü ve gazetecilikte eklenen yeni roller araştırmacı gazetecilerle yapılan derinlemesine mülakatlar çerçevesinde ele alınmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dijital çağ, veri gazeteciliği, araştırmacı gazetecilik, Panama belgeleri, sosyal medya